

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Opera

P. 1-3 nebst Inventarium

Gerson, Jean

[Straßburg], 1488

Anagogicum de hymno glorie

[urn:nbn:de:bsz:31-300776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-300776)

Crux iter ostendit. ducit et ad patriam.
 Pinge thau fronte/ ne te gladii/ iugulabit
 Hac cruce signatus cuius erit superum
 Bella fremunt/ profer certi/ vixilla triumphi
 Visus hostis eis protinus effugiat
 Demonis ars et mille modis versutia tetat
 Pinge crucem veluti fumus inanis abicit
 Lelica lux veluti iocunda serena micaret
 Dentem tranquilla pace frui tribuit
 Anthonii talis augustiniq; beavit
 Lux et q; plures desuper irradians

Ructu honore fuit ad ali q; ab arce
 Dentis/ in eterna primit' inspiceret
 Sole mo' p'mit' et carcere carnis oportet
 Corporis ascensu querere vera prius
 Sacra representat sup omnia hostis sensus
 Signa vel obiecta mystica dona crucis
 Est foris/ est intus/ virtutum regula/ libro
 Christi pendentis sanguine scripta suo
 Est mod' hic ois diuin' scriptus amoris
 Laram no' aliam quere necessariam
 Celles ia petere sp'oso pia mes ab amico
 Pascat vbi vel vbi meridie recubet
 Ecce cruce cerne/ neq; sic vaga p' alienos
 Custodes pecoz. nec malus error agat
 Edos despiciat sedos. fictosq; sodales
 Dic christo pastor tu mihi solus eris
 Finis legis amor christi de corde sereno
 Du bene p'scia mens/ dum neq; ficta fides
 Christ' ho' de' e' huc ergo time sua seruans
 Iussa. pio corde. fac ita/ saluus eris
 Finit editu p' cancellariu in die beati luce.
 Anno. D. cccc. xxviii. lugduni.

Carminu suozu ho

necta defensio decan ara lugduni vic. vij.
 dies ante vite consummatione.

Idit liuor edax vt mea carmia
 Despecit/ nitida veste carent/ ait
 Nec pulcris facies picta colorib;
 Ulor est rauca sonans parum
 Ornatus varios si meretricula
 Nil virtutis habens nec solidu bonuz
 Querit/ q's stupor e' sat sibi si placet
 Fallax/ alliciens procos
 Fucatos oculos bec stibio gerit
 Comit cesariem/ lubrica conspicit
 Assuescit placidis blanda/ p'car/ vaga
 Quos prostituit enecat
 At marrona grauis/ casta/ pudicag;
 Lui natiuus adest color/ et decus
 Ut proste satagit seria morib;
 Sponso quod placeat studet

Totam composuit cicta modestia
 Lultu nec p'rium nent famule simul
 Linum lanas ve non perit extra
 Sollers artifica manu
 Non nequam petulans/ subdola/ fractaq;
 Ulor/ sed suaue sonat cui rigidus ton'
 Uiuax et oculis cetica lux micat
 Sancta prole beator
 Frugi mensa sibi/ splendida/ sobria
 In qua psalterio rex dauid insonat
 Hymnos imparib; quos muneris ligat
 Detris carmen amicus

Carmen tale cano sit paul ethnica
 Hedar musa strepat bis quib; est venus
 Aut mars delicia/ yanaq; numina
 Hostes solus amor iesus. **I**esus

Anagogicu de ver

bo et hymno glie doctoris p'solatorij Da
 gultri Johis de Berson Cancellarij pari
 sici. Lugduni editum.

Gloria i excelsis deo p'ri filio
 et sp'u. scro. Hibil ei pot' apti'
 p'ferri volentib; nobis de vbo
 et hymno glie f'mone mysticu

et anagogicu facere i noie p'ris et filij et sp'u
 scro. Et q; sapia mittit acillas suas vocare
 ad arcē qua diuin' dionysi' vocat mystico
 ru eloq; sup incognitu sup plēdētē et sub
 tilissimū p'ricē. Incipiam' velut ab ifima
 sapie acilla q; e' gramatica p'supponētes ex
 ca. q; f'm nois interpretōes glia e' q'si clara
 scz cū laude et honore noticia. est at honoz
 exhibitio reuerētie in signū vtutis. soli autē
 deo honoz dōt'. P'supponam' in sup ab
 eadē acilla sapie vocātis ad arcē. q; tres sūt
 grad' noticie glie dei videlicet positiuus
 p'pau' et suplatiu'. Et h' aliter et aliter f'm
 duplicē statu quoz vn' est viator. Ali' cōs
 p'hensoz. put infra patebit deducēdo/ put
 in sup f'm hos grad' positiuū Compati
 uū Suplatiuū. clare patet verbū glie. Pri
 mo f'm mysteriū regni dei. Deinde f'm my
 steriū fidei. Rursus f'm gloriam dei eterni.
 Alterius deniq; multipliciter f'm tempus
 et locū et modū beneplaciti tui deus. lazan
 do in verbo tuo rete verboruz nostrorum.

Gloria patri cū filio et spiritu sancto tan
 quā clara noticia. et lux lucet in tenebris et
 tenebre eam nō cōprehenderūt. Est autē
 triplex tenebra. Una culpe. Alia pene seu
 miserie. Tertia defectibilitatis nature. Pri
 ma in peccatoribus. Altera in viatoribus.

glie f'm

tenebrae

post peccatū. Tertia in oīb; etiā beatis cōtra deū. Gloria autē deo d̄ suplatiuo gradu et vertice sublimissima et supincognita qui est pelag⁹ entis infinitū qui habitat lucē inaccessibile cui soli honor et gloria. Cui soli debet exhibitio sup̄ma reuerētie i signū virtutis infinite. Sufficiunt intellectuali creature duo grad⁹ cognitōis diuine q̄ sūt positū et cōpatū. Tertius vō suplatiu⁹ in quadā caligine et silentio veneret. Sciat deniq; q̄ lux in tenebris lucet et tenebre eā nō cōprehēderūt. quēadmodū triplices sunt modi tenebrarū. Unus culpe. Ali⁹ pene seu miserie. Tert⁹ defectibilitatis nate. In peccatorib; prime. In viatorib; scōde. In omnib; creaturis etiam beatis tertie. Quāobrem cludim⁹ cū sapiente q̄ oīs perscrutator maiestatis. alius a spūs sancto qui etiā pscrutat pfunda dei. opprimet a glia. peccator infelicitate. viator bon⁹ salubriter pprehēsor vel apprehēsor in p̄tia feliciter.

Gloria p̄ri cū filio et spūs sancto. fm mysteriū regni dei describi pōt q̄ est nōtia p ignorantia habita fm vnionē supra mētē hoc ē exp̄sedionysij quā possum⁹ sub alijs verbis tradere q̄ est vnio defectiua vel defectio vnitiua in cognitōe et amore dei. sic est enī defectio vnitiua in volūate sicut in intellectu. Circa qd̄ atēdendū in tra triplicem gradū cōpationis grāmaticalis in metaphora fundatū q̄ defectio seu priuatio vel tales termini dicentes negatōes in hac materia nō accipiunt nisi. put negat vel p̄uant gradum suplatiuū vel simplr sicut in beatis vel respectu cognitōis vel fruitōis glorie p̄ statu vie. Alioqn manifesta esset p̄tradictio neq; diceret plus aīa cognosceret p̄ eā q̄ lapis aut asinus. p̄trea nō dicim⁹ q̄ sit defectio solū. sed q̄ ē vnitiua defectio vel vnio defectiua.

Gloria p̄ri cū filio et spūs sancto. perigit hōiem esse fideles xpianū. hui⁹ signū est q̄ diuin⁹ Dionysius incipit hāc nōtiā p̄ orōem ad beatissimā trinitatē. Trinitas inq̄t sup̄essentialis et sup̄de⁹ et sup̄optime xpianorū inspector theosophie dirige nos etc. Notet in primis. inuocatio trinitatis cui⁹ nō habet in via cognitio nisi p̄ fidē saltē. nō p̄ gloriā. Est igitur hec nōtiā inuocatio nō ad sensum sicut cōstat nō ad imaginatōes nō ad intellectū viatoris. Est igit p̄ fidei mysteriū. **G**lia p̄ri cū filio et spūs sancto fm mysterium iure vocat theosophia xpianorū accommodat⁹

q̄ theologia. Theosophia siquidē d̄ magis a sapore dei q̄ a logos qd̄ est sermo vñ theosophia noiat q̄si sapor dei. hoc vidit qui dixit sapiam esse fm nomē suū q̄si sapiam sciam. Tribuit igit diuin⁹ Dionys⁹ magisterū hui⁹ theosophie ip̄i beatissime trinitati vocans eā inspectorē theosophie xpianorū. Ubi enī amor ibi oculus inspectio. Prouenit autē ex amore dei benignit̄ inspitiē xpianos cognitio fm mysteriū que est vnitiua defectio. p̄trea primo capitulo in l̄ra post orōem ad deū et exhortationē ad thymotheū sic ait. Dic autē vide quomō nemo indoctorū auscultat etc. vocat indoctos/paganos idolatras et phos imaginā sua scia deus posse p̄phēdi qui tamē posuit tenebras latibulū ei⁹.

Gloria p̄ri cū filio et spūs sancto. scōm mysteriū fidei in viatorib; pōt dicere negationē seu priuationē cognitōis dei fm duplicē gradum suplatiuū et hoc vel simplr sicut i beatis vel fm qd̄ et cōpatiuē respectu m̄modo theosophie beatorū. qui p̄ mysterium fidei nō cognoscunt. Notat autē ista negatio seu priuatio vel defectio p̄ hāc p̄positōem sup̄ exemplū statim in primis trib; adiectiuis additis ad hoc substātiū trinitas. q̄ sunt sup̄essentialis sup̄deus sup̄optime. fm tria que appropriant trinitati. Essentia vel vnitas quo ad p̄m. p̄uida deitas quo ad filiū et optima deitas quo ad spūs sanctum. Constat itaq; q̄ si essentia deitas et bonitas accipiant fm gradus cognitōis dei p̄mos. Positiuū sc̄ et cōpatiuū. cōpēt viatorib; talis cognitio. sed nō in suplatiuo q̄ du qui est positū et cōpatiu⁹ in beatis quāto minus suplatiuū dei gradū simpliciter p̄prehēdit.

Gloria p̄ri cū filio et spūs sancto scōm mysteriū regni dei vbi videt nūde et clarissime de⁹. Hec tria vocabula sup̄essentialis sup̄deus et sup̄optime nequeūt negare seu priuare suplatiuū gradū cognitōis vie sed suplatiuū gradum cognitōis patric. Quis autē sit iste gradus patet etiam dictis. Patet insup̄ verus intellect⁹ et p̄cordia grecorū et latinorū si cūz veritate p̄dictorū iudicent. latini sana tradentes et diffidentes q̄ deus in patria clare videt et nūde nō in theophanijs solis. vel sac̄ symbolis intelligunt quo ad gradus positiuū et cōpatiuū glorie. Greci vero ponūt dum aiunt deū non videri cūz beato Dionysio in theologia mystica primo capitulo l̄ra f

referendo ad gradū suplatiū simple vt i patria vel fm qd vt in via. In q̄ de cōi lege impossibile est videre diuinū radiū: nisi sacris symbolis circūolutū. vel circūelatiū vt circūtectū. sicut in exēplo sensibili. Umē celi videre nō p̄t ab oculo corpali: si nō sit admixtū coloribz vel color sp̄ibz.

C Gloria p̄ri cū filio et sp̄sco. Scdm mysticū tā fidei in via q̄ regni dei nō patit elucida p̄ traditōe h̄c scolastica q̄uis efficere neq̄at vnionē defectiā seu mysticam. Rō potissima est vitatio erroris et confusionis imo et irrisōis ap̄d impios et aridos in lege dei. Signū h̄ est q̄ vides teo tioni traditi et vnites se vel vnire putātes cū teo plures explicauerit suas teo tiones veras aut fictas p̄ errores hereticos et insanos. Confessi aliq̄ magis sobrie cognitionē hanc iusticiā doceri nō posse p̄ scolasticā quo ad explicatōem doctrinalē prohibuit idcirco eos a conatu vel studio impossibilitatis et sumata cognoscēdi. H̄c nō doctrinalis fm terminos clarissimos et v̄ratos palā facta est traditio sine v̄borū inuolucro. adeo q̄ nec ap̄d xp̄ianos idiotas. relinquū v̄lla cōtradictōis seu repugnātie nebula. Itaq̄ si q̄rat a fidei xp̄ia nō. nunq̄d p̄t aliq̄s vel i via vel in p̄riā cognoscere vel amare teū in rāto et excellenti gradu sicut ip̄e cognoscit et amat seipsum: Rōne p̄tinē t̄ndebit q̄ nihil p̄t equari deo in cognitiōe vel amore. Si rursus inq̄rit p̄t ne v̄les tā viatores q̄ b̄t cognoscere teū et amare multis modis? Fidelis h̄mōi nō cunctabit affirmatiū dare n̄sum de v̄troq̄ statu suo mō. **C** Gloria p̄ri cū filio et sp̄sco. cognoscit hic in via. q̄tuor mōi fm quos dicit **Dionisi** ca. iij. de mystica theologia. theologia se q̄duplice dedisse. **Unā** p̄riā de diuisis caracteribz. i. p̄sonis affirmatiue vt de incarnatione v̄bi et h̄c nō h̄mōi. **Alterā** de diuinis scriptis noibz fm eētā diuinitatis. Et h̄c apud nos dicta est de diuisis noibz. Sub hac theologia p̄ria vtinet tertia ps de substantijs sp̄iali bus sic de celesti hierarchia et ecclesiastica. **Tertiā** theologia noiat symbolica q̄ caremus nisi q̄ in locis plimis tangit multa de symbolis h̄c est similitudinibz translatis ad teū. **Quartā** noiat mystica circa quā nūc insitum. **Deniq̄** notat. c. eo. iij. et cōsequē in. iij. et v. et i. epl̄is ad gal. et c. vij. de diuisis noibz p̄sideratōes aliq̄s huic

theologie mystice vtētes. **Unā** ē q̄ op̄t eam esse breuissimā imo nō fm breuē sermonē. s. fmōis defectū sicut in silentio et caligine et ocio. et in hoc casu sup̄intellectu p̄ defectū noiationis h̄c ibi. **Ponit** p̄siderationē alterā q̄ p̄cedendū est in ablatōibus seu negatōibz ab inferioribz ad sumā q̄uis fiat p̄cessus opposito mō p̄ theologia alteras positue p̄cedendū. **Lām** redit in textu māifeste. qm̄ magis ē vita et bonitas q̄ aer et lapis et magis nō crapule et manie nō dici et intelligi. **Tertia** p̄sideratio est ad intelligēdum difficillima fm formā v̄borū. sed facillima si p̄missi gradū cōpationis notent. **Dicit** enī in fine. c. vltimo q̄ neq̄ est ei v̄niuersalē positio/ neq̄ ablatio. sed eoz q̄ post eā sūt positōes et ablatōes facientes ipsam neq̄ auferim⁹ neq̄ ponim⁹. **Vocat** p̄terea cognitiōis istā esse sup̄lucentē caliginē i obscurissimo qd̄ est sup̄manifestissimū. **Cōsonat** h̄c sitia v̄bis philosophi dicētis q̄ māifestissima nare sunt occultissima nobis. **Si** v̄o fiat cōparatio ad nrām cognitiōem t̄mō cōcordabis p̄ distinctiōes triplicis gradū cōpationis. **Deniq̄** n̄ est h̄c p̄dictio. q̄ cū d̄z deus est sup̄ oē ens et nō ens. ly nō ens nō refertur ad purū ens. qd̄ est d̄s. q̄ tūc eēt aperta cōtradictio. s. refert ad modū cognitiōis q̄ creata p̄t cognoscere ens qd̄cūq̄. quia nō nisi finito gradu p̄ quo sit v̄b̄t seq̄ns. **G**loria p̄ri cū filio et sp̄sco. fm mysticū riu fidei in via. imo et regni dei in p̄riā cognoscit p̄ ablationē seu negatōis vel p̄uatiōe. aut defectōem ab oī eo qd̄ est ens vel nō ens ad gradū suplatiū referendo. **Rō.** q̄ sicut d̄s sibi soli fm hunc gradū cognoscit eē ita sibi soli cōuenit fm hūc gradū p̄fecte cognoscere qd̄ ē nō esse. **Qm̄** oppositor eadē est disciplina fm p̄m. p̄ p̄terea nō p̄fecte cognoscit n̄ ens simplē nisi p̄cipiat p̄fecte qd̄ est ens simplē. hoc aut sol⁹ deus ipse se seipso nouit. **Dicit** ḡ sua cognitio mystica esse sup̄ omne ens et n̄ ens v̄n et in p̄riā epl̄a ad gal. si quis te. inq̄t videns teū intellexit qd̄ vidit nō ipsum p̄tēplat⁹ est. s. quiddā eoz ab ipso existentiū et cognitor. **Ipsē** aut sup̄ animum et essentiā supercollocat v̄l nō cognoscendo neq̄ videndo cognoscit et ipsa fm qd̄ melius p̄fectissima ignorātia sciētia est eius sup̄ oīa cognita. h̄c ille. **Constat** itaq̄ q̄ ista māifestā includit et nō intelligibiles

contradictōem si nō sit adaptatio concors
scdm tres grad' opatiōis q's analla theo-
logie grāmatica nob tradit dictis mōis.

Secunda partitio.

Quod uerbu glie scdm mysteriu fidei se-
pi' apit' & efficac' p' dignā euchar-
istie pceptōez spūale q's p' hūanā
industriā. Itaqz dñs nř iesus xps c' spūs
reuelat mysteria. dicit in cetera l' euāge-
lia non explicet postqz p'misit. hic est calic
sanguis mei. mysteriu inqt fidei qd p' vo-
bis effudet. Expe' hāc efficacā fuerat, cre-
do sepe btissim' dionisi' q' p' nimia tormē-
ta positus in carcere sacz istō mysteriū ce-
lebrauit. cui visibil' assistit dñs nř iesus
xps cū mltidie āgeloz & scipz tradidit sa-
crāmētalē eidē be. Dionisio dicet. Accipe
hoc care me. qd mor' cōpleto tibi vna cuz
p're meo. meū ei est maria merces tua. et
his q' audierint salus in r'gno meo. Subs-
iunxit / & p' q'buscuqz petieris impetrabis.
Obsecram' igit' te dionisi benignissime vt
nob imp'tres reseratoz mystice theologie
tue qntū expedit saluti nře. Si enī volū-
tate hūana h' allata ē aliqñ p'betia dicēte
petro. qnto min' h'c mystica theologia seu
poti' theosophia quā a scio secretor' pau-
lo didicisse putar'. Dionisi' coopante
spūscō in xlo glie. **U**erbu glorie qd est
magnū pietatis sacm / qd māifestū est in
carne. viuificatū ē in spū & assūptū ē i gla-
quodidie pñtialē exhibet in sacro corpis &
sanguis qd ē mysteriū fidei. Fides igit' di-
rigit nos ad mysticas visioes. Spes erigit
Caritas porrigit & attingit. Deū sapia re-
ficit. Pax sufficit. S'lia p'ficiat' / s'm iheri' re-
ducēda. **U**erbu glie scdm mysteriū fidei
in eucharistie sacro nos inducat ad gloriā
mysterioz dei. qm māifestat nob in carne
nra p' sensus corpales exteri' & interi' dū
sub sc'is simbol' dat se xps palpabilē oscu-
labilē māducabilē imāglabilē. Iustificat
alut in spū nřo p' illapsū spūscō q' diffun-
dit in cor nřm. Et sic vñū est corp' / qd
est res h' sacri & signū corpis mystici qd ē
vñū in codē corpe & eodē spū xps. sup' est
tandē q' assumat in glia spūs nř. q'uis in
terim vita nra abscondita sit cū xpo in deo
S; cū appuerit xps vita nra. tūc & nos ap-
parebim' cū ipō in gloriā. **U**erbu glorie
dū in hoc sacro nob māifestat in carne dū
iustificat in spū. nūc etiā & hic pñtialē assu-

mit' in gloria. obmittamus interea te tro
gloriosas cognitōes q' p' affirmatōes sūt
de dlo ē triplex theologia. sic notatus ē ex
dionisio vna p' sideratōe p'ce dēte veniam'
ad q'ntā q' sit p' oim ablatōem & ondamus
quēadmodū fidel' erigit ad illā. Dimissis
itaqz duobz gradibz cognitōis rei positūo
et opatiūo fides relinqtur i pura caligie
quo ad gradū suplatm resp'cū p'rie. Ex si
q'rat' a fide Ad qd dirigit spm nōstr'. Rñi
debit ad caliginē. Sicut dux q'rat' a spe ad
qd erigit' Rñbebit ad caliginē. Porro si
q'rat' a caritate. Qui se porrigit' Quid at-
tingit' Qui se viuit' Rñdebit ad caligies
Deniqz p' se q'ndo si fiat in q'sitio. Quid est
illa caligo? Quid q'so hnt' viderē. nisi q' ē
cognitōis priuatio & amor' defectio. Er-
geat aliq's vlt' r' p' q'rens. Quō pnt' h'c fi-
eri? Num caligo ē v's nř. Numqd negatō
pōt' esse affirmatio? Numqd ignorātia p't
esse scia? Numqd vniū sit ad nihilū. q' cali-
go qd est nisi priuatio? Profecto viderē
potuerit. fides spes & caritas. q' n' tā agunt
q' agunt. Et a q' agunt. Certe ab ipō dō q'
caliginē inhabitat & lucē inaccessibilē. nō vti-
qz simplt. s; in suo gradu supmo. q' est sup
incognit' & suplucēs & sublimissim' / r' r' r' r'
ad quā nos dirigit orat' dionisi'. Inuocās
trinitatē sup' essentialē sup' vñū & sup' opti-
mū xpianoz inspectozē & theosophie cū re-
liq's seqntibz in textu. hunc textū expedit
reperēdo rumiare p' p'terea iunge' postea
ad anagogicū nōstr'. hoc de hymno glorie.
Uerbu glie s'm mysteriū fidei qz sup'
gredit' duplicē gradū cognitōis glie rei po-
sitiūū & opatiūū in q' se meditatēs & r' r' r'
plantes exercēt tā cognitine q's dilectine
reficit totalit' in se & recidit sup' eū q' p' sim-
plicitatē & in infinitū ē sub se. et p' maiesta-
tē in infinitū supra se. Cōstat at' h'mōi casū
vel excessuz causari nō posse nisi ab infini-
ta v'tute. Est igit' sūma defectio sūma refe-
ctio de q' xps venite ad me oēs q' laboratis
et onerati estis & ego reficiā vos. Qualit'
aut' p' spūs rōnalis & laborās & onerat' p'
venire ad deū xpm qz abijciēdo nedū labo-
rem suuz nedū op' p'riū vel alienū s; defe-
tendo semetipm. Quid stas inqt Aug'.
et qd nō stas. dū in te stas. Projice in deū
et suscipiet te. Et grego. Nisi q's a seiplo
deficiat ad eū q' sup' ipm ē nō appropinqt.
Nec valet apprehendere. qd supra ipm est
nisi sciat mactare qd ē. Facilit' autez ista

E

dicunt. facilius et credunt a fidelibus sed per
 intelligentiam experiri hoc opus hic labor est
 imo plane nec iam opus nec labor. sed actio
 spiritus sancti in tempore et locis et modis beneplaciti
 sui in multitudine misericordie sue. **U**erbum glorie
 secundum fidei mysterium dicitur agere ut rationalis anima
 referat se et omnia sua. contingit ut eadem etiam
 se per negationes gradatim exerceat. Exem-
 pli gratia in eucharistie sacramento quod est mysterium
 fidei recogitat fidelis anima dum vidit accidere
 panis et vini. **E**st hic verus tuus. non inquit
 sed continet spiritualiter corpus et sanguinem
 dei mei. **D**eum subiungit. **C**orpus hoc verus et
 sanguis domini tui. nunc quid est tuus. si
 inquit. sed unum est deo tuo. **S**ignifi-
 cant etiam corpus ecclesie mysticum quod vivifi-
 cat ab uno spiritu domini tui mei. unum corpus et
 unum spiritus ait apostolus. **S**ubfert si corpus hoc
 mysticum cum corpore vero. sit dominus deus tuus. **A**l-
 terior inquit est dominus deus meus quia nec materialis
 est nec finit. nec temporalis. nec secundum carnem. ne-
 que secundum spiritum cognoscibilis est hic in maiestate
 sua. **S**ic fit tandem ut deficiat a seip-
 sa per cognitionis defectum. et suscipiat a spiritu
 christi per dilectionis illalium. **R**emanet autem
 questionibus difficultes. **A**n scilicet rationalis anima sub
 tali gradu supralatio constituto sentiat aliquid
 Si agit aliquid. Si meretur aliquid. Si dili-
 git aliquid. Si novum spiritus fiat et supernaturalis
 miraculum. **R**ursus quibus est dominus talis de-
 fectionis vel abnegationis in via vel in patria
 quia blasphemum videtur dicere ignorantiam esse
 in patria. quia nec anima christi illa habuit in via.
Rideam ad singula. coniungentes alpha cum
 omega. initium scilicet creationis cum fine glorificationis
Uerbum glorie secundum mysterium fidei nostre
 trahit huiusmodi formatum esse ad imaginem et simi-
 litudinem dei. **U**bi et apostolus dicit quod virum est ima-
 go et gloria dei. in hoc autem non est distinctio
 viri et mulieris. **C**onsiderem hanc imaginem
 similitudinem et gloriam dei in prima creatioe
 sua. **C**onsiderem in ea eandem suam secundam
 qua per memoriam capax est dei. et per intellige-
 ntiam et voluntatem princeps eius esse potest. **Q**uid
 autem est aliud ipsa capacitas et ista perceptibi-
 litas nisi quodam impulsio prime et eterne uni-
 tatis. **V**itatis et bonitatis putat anima naturali-
 ter et impulsioe prima figurat et eo aptat
 beatissime trinitati in memorando / cogno-
 scendo et amando sui principium efficiens et
 emplum et finem. **D**icit autem anima rationalis secundum
 hanc triam naturaliter agere ut meminerit dei secundum
 impulsione primam ut insuper cognoscat eum et

diligat indelibili figuratone ad suum primum
 caput effectuum exemplatum. **Q**uocirca vo-
 cabitur hanc vitalis operatio vel actio aptitudi-
 nalis respectu dei naturaliter conformis sim-
 plex et quiescens quod delecti non potest etiam in dante
 ut naturalis est. quia naturalis in eis dicitur deus
 missio remanet splendida. **Q**uis in malum fi-
 ne sicut et in abusu resplendeat. **U**erbum
 glorie secundum mysterium fidei nostre tradit huiusmodi
 reformatum esse in baptismo per gratiam. in fu-
 sioneque virtutum huiusmodi et est hanc reforma-
 tio veluti quodam supraductio colorum conformi-
 um ad limameta naturalis imaginis et huius-
 dinis. **E**st insuper tante pulchritudinis et reco-
 ris ut reddat animam deo placitam gratam et acce-
 ptabilem. adeo quod si migret statim a corpore
 spiritus morstola glorie recorat. **E**st autem hanc
 vita gratie spiritualis et huiusmodi operatio super
 naturaliter conformis et simplex et quiescens prae-
 ens et ornans similitudinem et gloriam create
 rationalis anime. **T**ranseamus media vita pere-
 nationis istius quod est utique discontinua multum
 plex et in quiescens et veniam ad vitam glorie quod per
 faciendo vitam nate et gratie conformis ad illas
 est continua simplicissima. quietissima et
 eterna. **C**oncludam igitur quod quantum vita pere-
 ginationis gratie conformis initio creationis et
 recreatioe istius necesse sunt glorificationis huius
 in patria tantum de preteritis simpliciter et qui-
 escat hic in via iuxta psalmiste questionem.
Domine quibus habitabit in tabernaculo tuo. aut quibus re-
 sciet in monte tuo. **D**e beniamin quibus ha-
 bitat confidenter in eo sicut in thalamo tota die
 morabitur. et in humeros illius requiescet
Requies hanc operabat per in morte facta in
 extali dum post vocem allata a magnifica glo-
 ria dixit nesciens quid diceret. quia magis age-
 bat quod agebat. **D**omine tonitruum est nos hic esse.
Faciamus hic tria tabernacula. **U**erbum
 glorie secundum mysterium fidei domini subintrat per
 abnegationes latibulum nubis tenebrarum et
 caliginis anime rationalis acta per spiritum sanctum rea-
 git secundum eundem spiritum iuxta illud. **D**ilectus meus
 mihi et ego illi. **E**t ita meretur atque reficit quoniam
 de latibulo caliginis venit ad tabernaculum quod
 est circuitu eius. iuxta illud davidicum postquam
 de deo dixerat inclinauit celos et recessit et
 caligo sub pedibus eius. **D**e hinc ascendit su-
 per cherubim et volavit. vola. super pedes veterum
Concludit et posuit tenebras latibulum suum
Cui resonat poetica fictio. **I**n sublime vo-
 lans nubes se immiscuit aere. **S**uper additur
Et in circuitu eius tabernaculum eius. **C**onside-

remus igitur dei velut in latibulo tenebrarum
in gradu superlativo ubi est veluti in monte
pedito et umbrato. et in desertis seculorum. et
in montibus eternis. Et vere deus abscondit sal
uatore scilicet israel. Atque in circuitu eius ta
bernaculum eius. Iuxta canticum ecclesie in circuitu
tu tuo dominus est lumen est quod nunquam deficiet ubi
constitisti lucidissimas mansiones. Et psalmus.
In circuitu eius habitas eius. Spectat ad hec
omnia que seraphicus doctor tonauentura tradidit
in itineratione mentis in te sub capitulis
et gradibus ad hoc tabernaculum omnes du
plice gradum cognitionis dei positum et partem
Spectat in septimum capitulum ad latibulum
caliginis et tenebrarum quod explicat suo modo non
contrarie ad nostrum hymnum glorie. Verbum
sine mysterio fidei sicut non est in patria. sed
clara visio et fructus sic non ibi proprie loquendo
est ponere theologia mysticam quousque glorie
necque in supralativo gradu que prius infinitus
est videat aut amet. Pro cuius elucidatione et toti
materie consideremus sequenter
ad predicta quatuor modos speciales quibus inspi
citur deus per abnegationes. Unus est per simpli
cem fidem et caritatem. Alter est per investi
gationem philosophicam in modo. tertius per investi
gationem theologiam qui complectitur duos preceden
tes. quartus per aptam et claram dei visionem. de
quo dicam ad prius. Ex ala beatissime virgi
nis. exempli gratia. clarissime videt deum per ani
mam filii sui. quo ad gradum cognitionis positum
uum et copatiuum. Nihilominus dum excedit
se ad supralativum qui soli deo convenit illic re
ficit videns quod inaccessibile est si non reflexe
ctitur aut non cadit in caliginem cognitionis
quoadmodum fit in via. sed in apta visionem.
Quia ob rem sua defectio non dicitur eni
gmatica seu caliginosa vel tenebre. vnde cum
dicat de Jobane baptista quod fuit plenus et imple
tus non tollit ab eo gradum prophetie sed auget.
Proportionaliter in proposito si maria non cogno
scit deum quantum deus seipsum non ponit in sua co
gnitione tenebrositas. Si enim sol clarior est
quam vesperus aut lucifer. non ponit in ipsis he
spero vel lucifero caligo tenebrarum. sed clari
tas solis superior predicat. Sempiternum autem abula
mus per spem et fidem quantumcumque profecerit. co
gnitio nostra de cetero lege cadit in in cognitionem
per speculum et enigma.

Tertia partitio

De verbo glorie.

Excelsus in verbo glorie spiritus rationalis
et intellectualis dum abulat ad dei
cognitionem actuali. nunc per inuentionem
gationem naturalis. nunc per simplicem fidem. nunc
per utrumque. si plena fiat resolutio. semper fit
occasus vel defectio ad supralativum gradum
quo deus in se cognoscit se sicut in inferiori fit vel
occurrit cognitionis et motus et potentias vitae
caritates. Quocirca dicimus ulterius quod actu
finito cognitio et affectio. quare uterque poterit
incidit per attingi obiectum infinitum. Et ita lo
finitum quod est deus a finita potentia et actu fini
to memorabitur intelliget et diliget in patria.
Poterit igitur dici talis actus infinitus ter
minatiue vel obiective quousque in se fit finitus
quantitatiue quoadmodum viceversa deus in fi
nito actu cognoscit omnem creaturam esse fini
tam. Quocirca potest quilibet creatura quantumcumque
est finita dici infinita cognoscibilis. quare scilicet
infinito actu quod deus est cognoscit. Neque comp
hendi potest totaliter ab alio quam a deo quousque ab
anima beata cognoscatur quantumcumque de perfectione
sine principalia intrinseca sua que in essentia
creature finita sunt a perfectionis limitate.
De tali scire loquatur philosophus describens scire
esse re per eam cognoscere. Intellige de pri
mis et creatis causis. quare prima causa et si per co
gnosca per demonstrationem vel aliter compre
di tamen plene nequit. Excelsus in deo glorie
spiritus rationali procedendo ad cognitionem dei
tandem deficit et cadit in occasum. sine positio
ne philosophorum. maxime platonice quare recitat et
reprobat Augustinus in suo de civitate dei quam
insuper aliter magnus explicat in suo de in
tellectu et intelligibili et dictis philosopho
rum dimittendo pietatem fidei. Legatur in speciali
capitulo. vltimum ubi concludendo dicit quod spiritus
debet procedere de cognitione in cognitionem
quousque fiat assimilatio ad eam primam in
que sic substantificat et formet quare iam non indi
gebit organo in sua contemplatione. Et hic
est inquit caducum alius vite immortalis. Quousque
uis ista et filia videatur altera et speciose dicta
per philosophos et idolatras sunt tamen impossibilia
et per multos articulos patrisen. prohibita et
excommunicata. propterea dimissis infideliter
transcamus ad fideles etiam simplices dum
modo fundati sunt et radicati in fide spe et ca
ritate quousque iuvenimus fuisse martires et ana
dortas presbiteros. Placeat autem sub copendio
primus influare modum sine pervenire ad su
percognitionem et supersplendorem et sublimissimum
virtutem que sapientie que per ignorantiam cognoscatur

tāq̄ a dñi sp̄s. Itaq̄ sp̄s dñi dirigit ani
 mā p̄ fidē vsq̄ ad sup̄latiū gradū diuise
 cognitōis exclusiue. Et sp̄s em̄ erigit eaz
 vsq̄ ad interiōra velam̄s fm̄ aplm̄. Et p̄
 caritatē illicigit et vnit. **Q**uellet enī ista
 tū trū virtū theologicar̄ h̄z p̄ immediato
 obiecto et termino suo deū. **A**c p̄inde sc̄dm̄
 theologos dñt a virtutib̄ moralib̄ et alijs
 que circa alia v̄lant obiecta. **E**xcellus i
 v̄to glie sp̄s rōalis sic eleuat̄ actus a
 sp̄sco p̄ fidem sp̄m et caritatē fm̄ mēo
 riā intelligētā et volūtātē radicatā i eēn
 tiā suā et in sup̄iori facie q̄ formata ē a so
 lo deo imēdiate et capax est eius fm̄ tripli
 cem hāc potentā terminat imēdiate suā
 actōem ad solū deū et attingit ip̄m terminū
 natiue v̄l obiectiue. et cū hoc nō sit p̄ apertā
 v̄sionē necesse ē q̄ fiat p̄ caliginē. **E**st at̄
 caligo priuatio lumis seu cognitōis sicut
 et tenebra put etiā silentiū dicit soni de
 fectū. **D**itū v̄o videt quōd possit cognitio
 vel amor cognosci vel agi p̄ priuatiōem co
 gnitiōis et amoris. **S**z in priorib̄ euacua
 ta ē h̄c difficultas. qz priuatio vel defectō
 seu tenebra seu silentiū nō dicitur simplr̄
 seu v̄niformē. **S**z trīmod̄ respectiue ad su
 platiū cognitōis vel amoris gradū. **P**ri
 uatio p̄terea nō dicit hic negatiōes hitus
 cū debito existit ei quē admodū cecitas n̄
 d̄z simplr̄ priuatio v̄sūs nisi sit circa sub
 iectū qd̄ v̄let h̄re v̄sū. nō enī lapis p̄p̄ie
 d̄z cecus. **H**os aut̄ in p̄posito accipim̄ pri
 uatiōē p̄ negatiōē simplici dū ponim̄ q̄
 sc̄ri priuatiue cognoscāt deū sub gradu su
 p̄mo. **N**ō ei ap̄i sunt vel debito res ita p̄
 sitine cognoscere q̄uis istud notet imper
 fectionē. **E**t certe q̄libz res creata respectū
 rei dici debet ip̄fecta. **E**xcellus in v̄bo
 glie sp̄s rōalis p̄ h̄mōi defectiōē super
 admirabilr̄ reficit. qm̄ plus v̄nit deo since
 rius atq̄ sublim̄ sine quibz admittiōe fan
 tasmatū vel sordidū et ip̄fectionū cuiusuis
 creature q̄z per positiū. **Q**uo pacto sic: qz
 nimir̄ nullū ē ibi mediū int̄ deū et spiritū.
Priuat̄ enī cognitio et amor cuiuslibz alte
 rius rei p̄ter deū. **S**i v̄o quibz n̄qd̄ termi
 nus cognitōis et amoris stat et finit in cali
 gine sola put est priuatio qd̄ā. **R**ūdendū
 est q̄ negatiōes et priuatiōes terminare n̄
 p̄nt nisi p̄ affirmatiōes v̄n̄ nec d̄us cogno
 scit mala et ip̄fecta nisi pec̄ ydeā boni et p̄
 fecti. **Q**uid sit igit̄: **R**ūdēt b̄s dyonisi? q̄
 in occasu et occubitu et refectione ineffabili

consignificātia ineffabile et ignote ineffabilibus
 et ignotis. **E**t iter̄ ait partitis alteritatib̄ et
 concupiscētis curisq̄ inclusis et supermūdane
 expletis. nos in diuinā monadē congregamur/
 p̄terea vocat hāc defectiōē v̄nionē sup̄ mētē
Rursus v̄nifica inq̄t v̄tus diuiaz illūinatio
 nū q̄ sc̄z fuit fm̄ positiū gradū abunde nos re
 plet et restituit ac ouertit ad congregātis p̄ris
 v̄nitatē et simplici v̄ritatē. **A**ttēde q̄ iō noiat
 p̄rem qm̄ in ip̄o est fontal v̄ritas fm̄ eūdē dio
 nisiū. **S**z it̄ insup̄ et sp̄s dñi oēm gl̄iam suā re
 ferūt in gloriā dei p̄ris. **E**xcellus in v̄bo glie
 sp̄s rōalis per v̄lētēs exercitiū theologicū
 h̄t et phisicū p̄t eleuari ad apicē seu v̄tū theo
 logie mystice cū au v̄lio fidei sp̄i et caritat̄ sub
 limius q̄z rudis et simplex xp̄ian̄. et hoc de cōi le
 ge supra quā tñ ē sp̄s dñi. **P**atuit hoc v̄ltimū
 in aplis idiotis at alijs q̄ plurimis. **P**at̄ v̄o
 p̄ris cōsideratio de doctorib̄ catholicis grecis et
 latinis et libris et traditionib̄ suis. **E**x q̄b̄ ali
 q̄ fortassis excerpta iūgēt infer̄ ad tēctū my
 stice theologie dionisiij p̄firmādū. **F**uit aliq̄b̄
 bonis et magnis v̄itis h̄c doctrina p̄ sui p̄fun
 ditatē in scandalū qz n̄ satis aduertebant aut
 aduertere poterāt modos locutionū de eminē
 tia dei super oēm creaturā. et q̄ tñ oibz ess̄ esse
 et b̄n̄ esse. **C**oncluserūt itaq̄ ex isto seq̄ q̄ om̄is
 creatura esset d̄s. qz de et sui esse sunt oīno idē
Sic aliq̄ iuriste ipsuerūt ioh̄āni. **S**coto trans
 latoz libroz dionisiij posuiss̄ et sūme in hoc h̄re
 ticasse q̄ om̄is creatura ess̄ de. **R**educūt aliq̄
 positiōē d̄ v̄niucatiōē entis creati et increati
 fm̄ v̄e vel ex natura rei aut fm̄ realia v̄niuersa
 ha ad errorē istū q̄uis hoc n̄ intēdāt illi. **E**x
Excellus in v̄to glie sp̄s rōalis circa cogni
 tiōem mysticoz eloquioz n̄ principalk̄ innitit
 h̄sane industrie illi tñ non abijcit sed exerceat
Dudū postq̄ scolasticis lectionib̄ tractauerā
 mus de theologia mystica speculatione per. cluij.
 p̄siderationes et octo partitōes fm̄ totidē ma
 terias principales. **N**ota v̄m̄ postmodū duo
 decim industrias p̄ practica et p̄ridē in vulga
 ri ad forozes scripseram de monte p̄tēplatiōis
 certos grad̄ et modos. **P**ria industria rei voca
 tioni intendere. **S**c̄da p̄p̄riā p̄plexiōē aḡscere
 tertia officii vel p̄p̄riū statum asp̄icere. **Q**uarta se
 met ad perfectionē extendere. **Q**uinta occupatiō
 nes effugere. **S**exta curiositatē deponere. **S**eptima
 longanimitatē assumere. **O**ctaua passionū vel
 affectionū origines an̄ aduertere. **N**ona tēpus
 idoneū et locū inq̄rere. **D**ecimo somno et cibo mo
 deratē indulgere. **V**ndecima meditationibus
 pijs generatiuis affectuū insistere. **D**uodecima

sp̄m a fantasmatib⁹ auertere. Porro dum in
 terrogaret a me germanus. nicola⁹. celestinus
 post inspectionē industriarū istarū. Quenā esset
 difficilior in practica? R̄ndit q̄ sp̄m a fantas
 matib⁹ auertere sensit hoc verissime. neq̄ pōt
 hec industria practicari q̄ p̄ theologia mysticā
 hic in via dñi intellect⁹ n̄ dicit⁹ est continuo t̄p̄
 "Donit dñs allert" vt p̄ libro de intellectu ⁊
 intelligibili penultimū ascēsum i reditu aie ad
 deū q̄ effertur sup hoc ⁊ n̄ sic hoc ē sup cōtinuū
 et t̄p̄. Deū p̄mit assilādoz in vniōe cū deo
 vocat occasus alter⁹ vite p̄sonās i h̄ b̄to d̄yoni
 sio si diuie gr̄e mun⁹ tale tribuiss̄ in x̄po iesu
 dño n̄ro. qz ad h̄sic occasum x̄ps ē ostiū via du
 ctor vehiculū quē admodū de deo canit ap̄d l̄ve
 cum p̄bia Principiū rector dur semita termi
 nus idē. Consonaret insup multa q̄ p̄mittit al
 bertus de intellectu agente cū lumib⁹ intelligē
 tiarū se p̄uigēte. Un̄ inq̄t. Multi vocati p̄ph̄
 te ordinauerūt multas suppositōes ⁊ ordinatio
 nes. Isti certe fuerūt magici ⁊ idolatre q̄ p̄ tele
 stas execrabiles ⁊ demoniacas. arbitrant aias
 purgari ad p̄phetias ⁊ miracula faciēda de q̄
 bus h̄c ap̄d Augustinū de ciui. dei. a septimo
 vsq̄ ad decimū. Et p̄nter in alijs q̄buldā capi
 tulis. Ipse enī sathanas q̄ coli vult vt te imi
 tatur sepe vel imitari fingit vtos ritus ⁊ mo
 dos sacrificādi deo p̄ orōnes p̄ ieiunia. p̄ casti
 tatē ⁊ purificatōes. Nos aut̄ soli dō sacrificiū
 laudis offerim⁹ ⁊ ad sc̄ros āgelos suos h̄ies
 q̄ b̄tos tanq̄ intercessores ⁊ administratores
 sp̄is p̄ electos supplicam⁹. **Excelsus** i x̄to
 sp̄is rōalis nō euehit ad theologia mysticā per
 raptus insanos q̄les fuerūt in sibillis ⁊ raptibus
 de q̄to histone ⁊ poete faciūt mētionē. s̄nt ⁊ scri
 ptura sacra sic de phitonias ⁊ de balaā q̄ cade
 bat ⁊ ap̄iebat er⁹ oculos. Sicut ⁊ epilentici n̄
 nulli. q̄lis fuisse credit machomet⁹. quē admo
 dū p̄terea ponūt medici infinitas melancolias
 r̄ū sp̄s ⁊ alienatōes aiaz vñ credūt simplices
 q̄ tales raptant in celsū ⁊ cadūt i scenuz. aut in
 eodē statu p̄stant immobiles q̄ morb⁹ inueit eos
 et velut gelu p̄stringit. vñ p̄gelatio appellat in
 mente. sicut t̄p̄ n̄ro plures tales q̄ p̄phetias ⁊
 visiones se diuinit̄ h̄re iactabant vidim⁹ ⁊ falle
 bāt sic ⁊ aliq̄n fallebāt. **Excelsus** i x̄to
 glie sp̄is rōalis i theologia mystica se exercēs
 nō h̄z necessitatē vt in eo sit corp̄alis defectio
 qualis legi de lōnis etiam p̄phetis vt daniēle
 ezechiele ⁊ s̄ilib⁹. **Dionisi⁹** enī nihil tale ponit
 exigi. fr̄q̄ns insup ex̄p̄ientia cōtradicit. Sed
 nec opt̄ ad sup̄m̄tales excessus theologie mi
 stice stelligentiā pure p̄currere q̄lis fuit i mul

tis philosophis qui s̄m Augusti. potuerūt
 om̄ia mūdāna transire ⁊ attingere p̄mā
 cām. aridētes idcirco simplices p̄pianos
 nō potētes ad intelligentiā talē euebi. q̄
 bus videt Aug. q̄ simplici fide tenēt cer
 tius ⁊ salubri malū seu velū in ecclesiastica
 nauicula q̄ p̄ducit ad celsū. Non opt̄ p̄te
 rea sup̄m̄tales excessus theologie mystice
 fieri p̄ tale miraculū; quō p̄thomartir. ste
 phan⁹ dñi lapidare fūte dens in celsū vidit
 gliam dei sicut vincētius. sicut laurēt⁹. sic
 bt̄is andreas. sicut felicula. sicut de aliop̄
 sc̄toz pl̄imis in raptib⁹ ⁊ reuelatōib⁹ q̄les
 legunt in apocalipsi Johānis. De quozū
 differentijs ⁊ p̄rietatib⁹ p̄ns breuitas nō
 inq̄rit. **Excelsus** in x̄to glie sp̄is rōalis
 dñi p̄ anagogiā ascendit in deū deserit oēs
 opatōes vt sic nedū intellectuales ⁊ amē
 cabiles ⁊ dilectiuas. imo opt̄ p̄sus actū
 p̄p̄iū ⁊ l̄ter circa deū in sup̄mo gradu ob
 iectali positue esse terminatū. Et q̄m v̄t
 vel istō x̄bū dup esse ⁊ repugnare dicitis ⁊
 scriptur⁹ expositoz b̄ti dionisi⁹. imo et n̄ris
 hacten⁹ de theologia mystica traditis quaz
 in amore possum⁹. Ponem⁹ in forma p̄ te
 simonio ⁊ intellectu taz h̄ q̄ p̄cedentiū
 textū dñi Bonauēture sup̄ dist. xiiij. q̄. ij.
 in fine. Ad illd̄ inq̄t q̄ v̄lmo obijct̄ de
 cōp̄hēnsio ē dicendū q̄ p̄p̄endere d̄z tri
 pliciter. Vno mō p̄p̄endere est idē q̄ car
 itati adherere. Et sic accipit l̄ter ad Eug
 genū si sc̄is inq̄t ea p̄p̄edisti. Alio mō
 est idē q̄ clare videre ⁊ perfecte amare sic
 ad philip. iij. Si quo mō cōp̄hēda in q̄
 cōp̄hēsus sū. Tertio p̄p̄endere idē est
 q̄ claudere terminos rei. sic ē t̄ in cōp̄hē
 sibilis. Luz q̄ d̄z q̄ sc̄i sunt cōp̄hēsores
 in patria. ⁊ q̄ x̄ps fuit p̄p̄esoz. Dicendū
 q̄ medio mō accipit. ⁊ sic h̄z veritatē. Nam
 x̄ps videt rei imēitatē nec tenet hoc fide
 sed certissima cognitōe. hoc ē nouit deum
 immēsum. Ecce p̄ hec dicta tres grad⁹ cog
 nitiōis seu cōp̄hēnsionis rei lucidissima
 distinctiōe notatos conformit ad p̄dicta.
 Subiūgam⁹ illd̄ q̄ p̄tin⁹ idē doctor dicit
 p̄ x̄to p̄nti. Et si tu gras inq̄t. an positue
 vel priuatiue christus nouit deū immēsi
 Dicendū quodāmodo positue. quodam
 modo priuatiue. Positue quantum ex̄
 tendit se capacitas seu intelligentia. Pri
 uatiue vtinceps admirat etiā illā p̄fundā
 et summā p̄funditatē diuie imēitatis. si
 aut dicit psal. Dirabil⁹ sc̄a est sciētia tua

R

comphensio ad 3d

et me? For. est et non potero ad eam. **Hec ille.**
 Ecce quod potest privatum cognitionem in anima christi
 quanto magis in aliis. **Hec est autem cognitio**
 quam vocamus mysticam per abnegationem. I. dese-
 ctorem et occasum. **Constat autem quod non minus desi-**
 cit dilectio seu beatifica fructus ab illo gra-
 du summo fructus quod de fructu se solo actu
 infinito quod ipsa cognitio. **In signum cui non**
 inveniuntur a beato dionysio tradentem. **mysti-**
 cam theologiam quod dixerit ipsam terminari po-
 tuisse obiectaliter in deo. sed vel nihil expressit
 de dilectione vel ipsam dicit fieri per caliginem
 et defectivam. **Hinc est illud iam inductum. imo**
 mirantur et deficiunt. **Rursus in altero ex verbis**
 sapientis. **Quantum potes tamen aude quod maior**
 os laude nec laudare sufficis. **Poterit di-**
 ci et laudando deficiat quod defectio summa est re-
 sectio summa quod perfectio. **Excelsus in glo-**
 rie spiritus vobis intrando divinam caliginem
 per defectivam sublimem hunc dicit. **Omnes con-**
 summationis videri sine. **Tradit sententiam**
 beatus hieronymus quod nec angeli nec archangeli
 scilicet aut penetrare presumunt diuine genera-
 tionis arcana. **Constat quod hoc non potest intelligi**
 de visione beatorum in positivo vel negativo gradu.
Accipit igitur de supralativo quo per ignorantiam
 tamen cognoscendo. proficit spiritus in via. **Imo et in**
 patria quantum per gratiam aut per gloriam magis ex-
 ercitatur et elevatur fuerit per misericordiam et intelli-
 gentiam et voluntatem in gradu cognitionis posi-
 tivo vel copativo. quod per accedit efficiendo
 ad unionem defectivam. **Cur hunc sunt conditio-**
 nes quod infallibilis etiam in via quod nihil potest
 habere erroris admittit vel fatalitatis nihil
 create defectibilitatis. nihil infiditiam dia-
 boli. **ubi est altissimum refugium. ubi solus vni-**
 versus et vnicus solus et vnicus spiritus. **Si gratias quod**
 fiet istud. **Audi si me habet divinum promissum**
Ineffabilibus inquit et ignotis mens ineffabi-
liter et ignote coniungit. Quis potest hanc verba per-
sumeret ineffabilia fieri et incognitionum
ignota proficere. Possunt itaque doctrinaliter
et speculatis per quod nobis veritate eloqui misterij
Sola et trinitas per experientiam rei. Super-
sunt alia de glo- et hymno glorie notatim sup-
hoc officio. Sicut erat in principio. et nunc et semper
et in secula seculorum amen. Differat in partibus
altera. Et per confirmationem dicitur filius et refectio-
ne anteriorum iungantur ultima verba hugonis
in suo de acta ase. Ubi sic ania dicitur asse-
tens se in cogitando deficere. Ania. Quid
est illud dilectum quod in eius recordatione aliquis
me tangere solus et tamen vixit atque suavit

afficere ut iam tota quodammodo a memetipsa ab-
 alienari et nescio quo abstracti scilicet exilarat
 conscientia. **In oblivione venit omnis preteritorum**
 malorum memoria. **Cor illuminat. Desideria iocun-**
dant. Jamque alibi. nescio ubi me esse video et
quod quibusdam amplexibus amoris in me tenet. Et ne-
scio quod illud sit. Et tamen illud se retinere et nescio
perdere toto alio meo latere. Luctat quodammodo
debili animo ne recedat quod se amplecti desiderat
et qui in illo omnium desideriorum sine inveniunt summe
et ineffabiliter exultat. nihil amplius querens. sed sic esse
volens. Aliquid ille est dilectum me? quod dico mi-
hi ut sciam si ille sit. ut si denuo ad me venerit
obsecrante eum ne recedat. sed se permaneat. hoc. vere
ille est dilectum tuus quod vivit te habet venit invisibiliter
venit occulte ut tangat te. Ideo ut videat a te.
Venit si ut totum infundat se habet ut trahat affectum
Primitias quodammodo porrigit sue dilectionis. non ple-
nitudinem exhibet perfecte societatis. Et hoc est
quod maxime ad actum responsionis tue pertinet quod
ille in futuro se tibi videndum et perpetuo posside-
ndum dabit. Nunc aliquis ut quod dulcis sit agnoscas
se tibi ad gustandum pertinet. Similiter etiam ut interim
te absentia eius. et soleris quod eius visitatione ne
deficias incessanter reficere.

Quarta partitio in glorie

Glorificatio mutua patris et filii et spiritus sancti
 postulabat fieri cum christus ait. **Pater venit hora**
 et clarifica filium tuum ut filius tuus clarifi-
 ficet te. **Potterat quoque rex glorie christus secundum hoc**
 verbum glorie ad patrem deum glorie dicere. **sed exprimes**
 exteri oculis subleuatis in celum fecit de verbo
 glorificationis hymnum glorie dum armoniam addit
 vocis. **Hymnum quippe dicimus laudem dei cum cantico**
Hunc esse hymnum dicunt doctores de quod mat-
theus et marcus. Et hymno inquit dicto abierunt in
montem oliuam. Non dubium quod post institutionem
et refectorem sacramentalium statim quando recesserat
iudas. christus dixit teste Johanne. Nunc clarifi-
catus est filius hominis. et deus clarificatus est in eo et
deus clarificauit eum in semetipso. Deinde postquam
duxit discipulos multa. Sequitur de hymno glo-
rificationis seu glorie. Utrique enim tradit ex verbo
greco. ubi gloria quasi clara seu clara. Pater venit
hora clarifica filium tuum ut filius tuus clarificet te
Proinde subiungens claritate inquit quam habuit
prius quam mundus fieret apud te. vedit palam intelligi
quod de glorificatione quam habet in eternitate solus cum
spiritus sancto in gloria dei patris loquebatur. Hoc ipsum imitatur
ecclesia dum frequenter hunc hymnum glorie. Gloria
patri et filio et spiritus sancto. Hoc subiungit. Sicut erat
in principio et nunc et semper et in secula seculorum amen.

Glorificatio patris et filii cum spiritu sancto designatur fieri multipliciter sub his et alijs verbis. Uno modo complacenter et gaudenter et congratulatiue. quod scilicet exhortatiue. quod hec gloria manifestat per omnes creaturas spiritum rationales. Tertio modo repositatiue et expressiue. sic operis sapientis dicitur sapientia eius et gloria eius. Dicitur autem gloria dei fieri vel augeri non in se sed deum manifestat. Sic autem manifestior esse creditur suis. Oratio sub hoc tropo sanctificet nomen tuum. Adueniat regnum tuum. quemadmodum loquitur beatus Petrus per totum hymnum. Quomodo sicut dicit apostolus. Deum finis ait. Quod tradiderit regnum deo et patri. Sequitur. Quod autem subiecta fuerint illi omnia. tunc ipse filius subiectus erit illi quod sibi subiecta omnia vel sit deus omnia in omnibus. Intelliguntur hec per patefactionem generalem et perfectam non per noue glorie collationem in eternitate quam dicitur superlatiuus glorificationis diuine gradum ad quem omnia consummabuntur. Prefatum electi sub gradu glorie comparatiue seu secundo constituti. et erunt sicut hic orat Christus summam in unum. **G**lorificatio patris et filii cum spiritu sancto in beatis dicitur potest habere gradum. vel ut Bernardus loquitur modum sine modo. hoc est mysterium et arcanum quod loquimur et inquirimus. Apertum vero est iconoclastice per precedentia si maneat clara et certa distinctio de triplici gradu seu modo quod idem est in proposito. Unum possumus gradum idem glorificationis positum. Alter comparatiuum. Tertium superlatiuum. Et licet comparatiuus gradus et superlatiuus presupponat positum. Verumtamen a propriam positum in gloria vite. Comparatiuum in gloria patrie. Superlatiuum in gloria eternitatis diuine. Et si voluerimus attendere qualiter hic gradus glorie sit sine gradu. et modus glorie sine modo patebit primo ex ipsa distinctione et interpretatio nois huius. Eternitas quasi extra terminos entitas. nunquam infinitatem illam exprimit dauidici hymni. Magna domus et laudabilis nimis. et magnitudinis eius non est finis. quo ad comparatiuum patris. Et sapientia eius non est numerus. quo ad appropriatum filii. Et misericordia eius super omnia opera eius. quo ad clementiam et bonitatem spiritus sancti. Si quidem in omni re creata vel creabili ponitur modus. mensura. terminus. numerus et species. finis et ordo. Solus deus est sine numero. modo. mensura vel termino per quo sit sequens verbum. **A** **G**lorificatio patris et filii cum spiritu sancto in seipsis recte dicitur infinita et immensa. nedum priuatiue sed positiue sicut qualiter gloria creature viceuersa dicitur finita. nedum positiue sed priuatiue utendo large nomine priuatiuis per negationem. Proficit hec consideratio ad intel-

legendum proprias voces scripturatum. Unde finitum dicitur illud quod habet terminos positionis seu posituos. sed intelligitur una negatio seu priuatio. quod ultra terminos illos vel finitum illud progredi non valeat vel extendi. Infinitum viceuersa dicitur negatiue. quod non habet terminos quibus circumscribat finem diffiniatur aut terminetur. Et hoc dicitur infinitum extra genus. Porro dicitur infinitum aliquid quid affirmatiue. dum negat negationem in nomine finiti clausam. Equipollent enim due negationes vni affirmationi. Consideratur acriter nomen istorum et similitum. talis significatio tunc non erit abstracta vel discors ista locutio. Gloria dei est gradus sine gradu. modus sine modo. Similiter de cognitione fruitione telecratioe quibus alie telecrationes addi possunt. Sed nunquam eternitas vel eternus deus seu trinitas. claudit se suis terminis et comprehendit. Profecto sic assentire possumus et sequentia negare quod sub inferat. Ergo deus habet terminos. Non enim sequitur. Deus est infinitus terminus. ergo est terminus. vel terminus habens. Sed nunquam preterea anima christi vel mater videtur claudere terminos eternitatis infinitos quibus eternitas seipsam circumscribit et diffinit. Sic sicut huius sequens verbum declarabit. in cuius explanatione totum stat quod inquit mysterium regni dei. **G**lorificatio patris et filii cum spiritu sancto conspicitur et diligitur fruitione. et obiectaliter in summo comparatiui gradus patrie. ab anima christi et matre. non tamen in superlatiuo formaliter et intrinsece quo beata trinitas se cognoscit et diligit tam obiectaliter quam intrinsece. Attendenda est hic determinatio ecclesie cum apostolus probatioe doctorum modernorum quod duplex est astitudo vna obiectalis et determinatiua. et illa est solus deus sicut solo deo fruendum est. Altera est beatitudo formalis et intrinseca. consistens in duobus actibus qui sunt visio et fructio cum tentioe seu possessione secretorum. Sunt etiam apostolus verum penitus idem beatitudo formalis et obiectalis. At vero distinctio maxima est in creaturibus beatis. inter beatitudinem ipsorum obiectalem quod nomen deus et formalem quam vtiq; stat esse finitatem intrinsece. et ab intrinseca beatitudinis dei differri vel distinguui. Etiam ubi poneret quod deus per seipsum sine creaturis habitibus aut speciebus alijs illabendo formaliter hanc beatitudinem in anima beata causaret. Conceditur hoc illi quod etiam contrariantur ecclesiastice determinationi. quod forte non dicitur

viderant eam. **C**ōcedunt inq̄ q̄ te facto
vel te potentia dei absoluta nō p̄t eē d̄s aīe
create nisi finita b̄tudo formalis. q̄ nec
creata ē capacitas p̄ceptiue cognitue et
dilectiue dei. nisi finite et limitate. Quaz
ob rē necesse ē vt tractitudo create forma
lis sp̄ sit finita. quicqd̄ sit illa formal' tracti
tudo q̄ vtiq̄ ē mot' aīe a teo distinctus.
Etrā si poneret q̄ aīa ess̄ su' motus. Nec
mḡ b̄ negat. s̄ exp̄ssit. **G**lorificatio p̄ris
et filij cū scōspū/ tota vid̄a b̄t̄s et nō totalit'
sub hoc intellectu q̄ gloria b̄t̄s finita est
formalis. q̄uis obiectalis infinita. vel vt
Bregio. loquit' de d̄no glorie. tot' ē intra n̄
inclusus. tot' extra nō exclusus. tot' sub
nō p̄strat'. tot' supra n̄ eleuat'. tot' circa n̄
circūscript'. Veritas ista facili' inuestiga
tur nō ratiocinādo s̄ exēplificādo p̄ filia
in creaturis. vt te oculo lippo q̄ videt totā
totā solis. s̄ n̄ totalit' vel totā alledinē. aut
aliud simile. vt te lineis circuli si intelli
geret cent' suū. Exēplū aīe rōalis appro
xima t̄ q̄ fictota in corde ē. q̄ tota ē extra
cor. Sic ē in centro cordis q̄ ad ei' simpli
citatē indiuisibilitas cētri n̄ cōtur. Sicut
nec ad magitudinē nō molis sed virtut' aīe
q̄ circūdat cor. totalit' nō parificat'. Cōti
net igit' cor ip̄asiam totā s̄ n̄ totalit' sub
alio v̄to circūscriptibiliter. Ipsa v̄to totā
se p̄tinet et totalit' infra terminos sue capa
citat' q̄ finiti sunt. et in hoc reficit simili
tudo q̄ ad teū q̄ simpliciter infinit' ē et circū
script'. Cui' p̄fectio nec accrescit ex crea
turis si sint. nec decrescit si n̄ sint. Qui sp̄ i
eternitat' sue solio et trinitat' tridinio se/
dei fixus. sicut etat in princi. et nūc et sp̄. et i
secula seculor' amē. **V**ulta te d̄ditōibus
trinitatis et eternitat' possent induci q̄ latit'
sime tractant' p̄ doctores et aliq̄ sub mens'
notauim'. Deniq̄ p̄ v̄bo n̄ro fac̄ illō iob
Tonitruū inq̄t magitudis ei' q̄s poterit
intueri. Dat primo intelligi q̄ null'. dat
insup intelligi q̄ intuit' vel intueri vel vi
sus extēdit ad om̄s sensus tā corpales q̄
sp̄iales. Tonitruū inq̄t ei' q̄s vtiq̄ ē ob
iectū audit' q̄s poterit intueri. Simile ē
Ecōd. q̄ plus videbat voces. Porro col
ligit' ex isto q̄ d̄ns h̄tat in silētio et caligie
resp̄cū cuiuslibet create q̄ ad cognitōem et
visionē suam sibi soli p̄p̄riā modo p̄tracto.
Glorificatio p̄ris et filij cū scōspū mani
festat' in d̄natis p̄ordine iusticie quozuz
d̄natio obiectaliter et terminatiue finita
est. sed formaliter et intrinsece finita. p̄p̄riā

tionalit' ad ea q̄ dicta sunt te tract' uerifi
ue ad teū et uerifue a teo. **C**erte sicut ens
primū in suo gradu superlatio p̄hendit a
se solo. sic et ei' p̄riatio nō essendi a se solo
ualebit totalit' cōprehēdi. Inde fit vt ne
q̄ demōes neq̄ create aliq̄ plene intelli
gat p̄cti mortal' ignominia sicut nec glo
ria act' meritorij vel beati. **T**aliter enī iā
dicim' de ignorātia vel nō cognitōe cuius
uis creature. cui' cā p̄ncipalis ē q̄ te' co
gnosci et. neq̄t in summo. **S**upest igit' vt
superbia demōnū descendat sp̄ vel ascen
dat ad nihilū. Gloria v̄to b̄t̄s sp̄ descendit
in tonū. deficiento vel p̄ficiēdo descendit
mōis dicit'. **J**urta q̄d sum erat' intellect'
mystica verbi q̄d b̄t̄s dionisi' appropriat
ip̄i seraphin q̄ in eis sp̄ est mobile inces
sabile calidū acutū superuidū et h̄locau
sti purgatiū. **S**umit aut' hic mot' v̄l mo
tio lagissime videt' p̄ op̄atiōe q̄ p̄ariat'
ocio. te q̄ dicit Damascen' q̄ nulla res te
stituit' p̄p̄riā op̄atiōe. Sic enī et velle dei et
intelligere d̄t op̄atiō q̄dā et motio et in an
gelis magis p̄p̄riē. **T**erra siq̄dē ē inerti
ma oīm. h̄z nihilomin' suā op̄atiōem q̄ se
tenet et figit' in loco suo. restringēs remou
ere volenti. **D**icit' ḡ seraphin sp̄ mobile
sine interruptōe amoris in deū. **I**ncessa
bile sine resiniōe. **S**emp calidū. sine di
minutiōe seu minoratiōe seu tepescatiōe.
Acutū q̄ penetrat ad simplicitatē dei ves
lut ad cent' Superuidū. q̄m eleuat se ad
immētatē ei' velut ad circūferētiā. **D**olo
causti purgatiū et reliq̄ q̄ sequit'. **S**pectat
ad tres actus hierarchicos respectu inferior'
qui sunt purgare. allūinare. p̄ficere. **O**p̄a
tio igit' generale nomē est ad alias q̄nq̄
species sonātes in motū. q̄ sunt **D**otio. et
h̄c successiua. **D**utatio. et h̄c subita i sub
iecto. **F**acitō. et h̄c subita. **D**enihilatio q̄
aliter dicitur creatio. **Q**uarta est p̄ductio
in diuisiōi est immutatio q̄uis sit ibi ge
neratio et spiratō. **Q**uinta est actio q̄liter
forma insuit in materiā. dans esse forma
le et intrinsecum. dicit' ideo talis forma ve
latiue ad materiā/qualit' forma q̄ est reus
nullo modo p̄t d̄ca. **G**lorificatio p̄ris
et filij cū scōspū q̄dtripl' ceter cognoscit' et
amatur ab intellectuali create tam in via
q̄ in patria. **I**n via quidem per gratiam
vnam in se et trinam in fide/ spe et chari
tate cum adiutorio discipline christiane.
Exemplum duz quis videt aut sumit eu
charitā. hic ē cognitio sensibil' exterior.

Super cantica canticorum

Et cognitio sensualis interior tamen imaginaria est estimata respectu corporis christi tamen veri est mystica. **Hic** preterea est cognitio rationalis secundum utramque rationis portionem superiorem et inferioriorem quam credimus speramus et amamus spirituales subias et sub teo ut aiunt christi ut angelos et spiritus electos. **Hic** est tamen cognitio supplementalis mystica et anagogica ipsius simplicissime veritatis in unitate trinitatis. **Concordantie** sunt plurime notatim illa iam commemorata ab apostolo. **Manifeste** inquit **Dagnus** est pietatis sacramentum quod manifestatum est in carne. **Et hoc** quod ad duplicem primum cognitionis modum. **Iustificatus** est in spiritu quo ad tertium. **Assumptus** est in gloria quo ad quartum. **Teneat** ergo per reglam quam quilibet est in cognoscendo et amando deum christi talis est sibi in retribuendo deo. **Ego dilecto** meo inquit sponsa. **Et ad me** conversio eius. **Glorificatio** patris et filii cum spiritu facta in beatis reperitur aliqui dicit formalis eo quod immediate fit per essentiam sine specie media quam sit ratio cognoscendi diuinam essentiam. imo per eandem spiritum aut formam quam deus cognoscit seipsum aia beatissima cognoscit deum. **Addit** aliquid quod etiam actus beatificus characteris seu formae non nisi a diuina sapientia et eius essentia diuine obiectiue videtur. **Et si** diuina essentia subtraheret se in ratione talis characteris seu formae figuratiouis secundum imaginem beatissime trinitatis. creatura nullo modo posset dici beatissima. neque intuitiue videns deum. imo esset implicatio que ad modum implicat creaturam esse et deum se subtrahere in ratione efficienti. **Notandum** est igitur per concordiam doctorum quod deus proprie dicitur forma secundum tres conditiones forme venientes. **Forma** enim dicitur quod est in se formalis. siue sit ab alio siue non originaliter. scilicet quod dat esse formale. tertio quod denotat aliud esse. **Constat** autem quod deus habet esse in se. et quod dat esse omni creature. et quod omnem creaturam denotat esse tanquam propria sue essentie causa. **Hic** enim dicitur **beatus** in quantum creatura esse aliud quo est. et aliud quod est. **Quod** intelligi aliter nequit nisi de deo quo denominatur existere creatura. **Doctores** igitur ponentes deum esse beatitudinem formalem. accipiunt formam isto modo et nullo alio. **Nec** voluit quod deus sit formalis beatitudo inherens vel constitutus sicut forme accidentales vel substantiales inhereret et constituitur. **Quis** illapsum forme diuine sit perfectior et intimior rei cuiuslibet quam possit esse forma sue materie vel accidentis substantie. **Ita** quod res quilibet potest dependet a causis extrinsecis

quod ab intrinsecis suis quam sunt forma et materia quam utique nequeunt esse sine causa extrinseca efficiente/exemplante seu formate et finiente. **Porro** si doctores taliter se resoluerint non sunt extrinseci articulis precise. quod deus non possit esse forma vel formalis beatitudo creature. **Ad** utique res est forma inherens vel intrinsece constituta. **Sunt** quod necessario dicunt esse formam mediam vel spiritum in beatis quam notant lumine glorie intra determinatos ecclesie reposita. **Dicit** alii sufficere per se potentiam dei absolutam deum et aiam sine tali lumine ad beatificandum per formalem illapsum. **Quicquid** tamen dicat hinc et inde necessario ponendum est motus intellectus et voluntatis quod utique quod formosus est illuminosus et speciosus. **Et** hinc vocatur formalis beatitudinem sine quo impossibile est creaturam esse beatam. etiam de potentia dei absoluta. **Implicaret** enim sicut patet intuitu quicquid dicitur fuerit de necessitate habitum distinctum ab activo istis. **Glorificatio** patris et filii cum spiritu fit proprie et principaliter in mente quam sola proprie est imago et gloria beatissime trinitatis. **Essent** hic rememoranda distinctioes plures et diuersas aie potentis et earum officij. maxime quod diuiditur aia a spiritu et spiritus a mente. et quales sunt actus spiritus et mentis. **Quoad** modum illud sola mens ponitur in summo vertice vel culmine vel arce totius aie et potentiarum eius. et respicit per obiecto et sine proprio solui deum memorando intelligendo et volendo pure literaliter quous imobiliter. **Spiritus** autem et mouet literaliter et arbitrarie et contingenter. **Virabilis** plus est diuino ante et spiritus quem facit secundum apostolum primo dei viui et efficacis. **Sed** est superadmirabilior diuino spiritus et mentis quod dat intelligi paulus cum dicit de sermone dei quod est discretior intentionis et cogitationis cordis put in quodam metro vedurim? **Arbitror** insuper quod beatus mens in canticis notat aia ut ibi. **Dicunt** hi que diligunt aia mea etc. **Et** in canticis marie **Dagnificat** aia mea etc. **Ad** ei ueniret intelligi potest de aia sensuali. nec de parte rationali. **Ania** igitur est mens quam manens spiritus in arce dirigit amorem suum viuicam in unicum deum sola ad solum. diligens ad dilectum. **Exemplo** sollequij respectu solis. vel ferri respectu magnetis aut poli. **Dicuntur** ista speciose facilliter et scholasticis. **Ereduntur** preterea simpliciter fide sed rara est felicitas experiri. **Expunat** tamen aliqui hic in via fortassis etiam finaliter reprobandi. ut qui gloriatur in domino/glorietur ut timeat.

Estimo eni qd demones ipsi iuxta dictu ia
cobi credunt. imo et aliq mo intelligunt per
naturalia splendida. et tremiscunt. s; in ma
lum suu. qz suu timore trabunt quo refu
giunt et odiunt flagellant. Contrarie ad tra
tos q timetes et trementes et in se deficien
tes sub fueretia maiestatis laudat diligunt
glorificant hymni glorie. vna et incessabi
li voce diceh. Sanctus sanctus sanctus dñs ds
sabaoth. pleni sunt celi et terra gloria tua
Conformiter ad ds frequat ecclesia dis
cens. Gloria pñ et fi. et spūs sanc. Sic erat
in prin. et nūc et sp et i se. se. Amē. Deo glo
ria q sine appositio ad canticū marie iuxta
ppositū nr̄m. Utinā deo bñplacitū et ides
gloriosissime virgini mñi et filie Lum q sp
magnificat anima mea dñm. Amen.

Finit anagogicū de verbo et hymno glie
a iohāne cancellario pisien. lugduni. An
no. M. cccc. xxviii. Et continet quatuor pñtō
nes principales in qz qlibet sunt decē ver
ba sen cōsiderationes. Et in vsu qlib; mul
te notule seu verba p lras alphabeti vsq;
ad numer. 124. et decē. Presulatu tūc agen
te Reuerēdissimo pñe dño amadeo archi
presule et comite lugdun. Primate gallia
rum. nostre pegrinatōis beniuolissimo p
ceptore.

Epithalamium misti

cum theologi et theologie. Sub typo iacob
et Rachel.

Rachel loquitur.
Ro p certios capreasq; camp;
O Dro sacratos per amoris ignes.
Per fidem scām dec et honozē.
Jacob amas me. Jacob rñdet.
P Er greges nros iouū per a znos.
Perq; formosum virid ens salictū;
Et per illimes nitidosq; fontes
Rachel amo te.
Rusticum si me genuit dei fors;
Rector et si sim positus bidentū.
Hobilem claris titulis adauctam.
Rachel amo te.
Lucis eterne speculum decorum.
Feminā fortem decus omne sponsi.
Luius effulget species honora.
Rachel amo te.
Ilo filius te gelidas per alpes.
Affrice firtes paragrato tutus.
Scylla nil terret nihil et charybdīs
Rachel amo te.
Si conet celū crepitu fragroso.

Totus et casum minit et orbis.
Inter hec tanta positus pericula.
Rachel amo te.
Nil ab amplexu placido reuellet.
Quicquid occurret nihil hinc timeto.
Nullius vincat sub amore/quippe.
Rachel amo te.
Ventre secundo Iya sit licebit.
Et sit ancillis nūerosa proles.
Nescio quid plus nitet et placet cur.
Rachel amo te
Suavis a te par requiesq; cordis.
Triste nil aufers tolvas camentis;
Dulcibus prozibus/bene concinentem.
Rachel amo te.
Rector egypti sapiens pudicus.
Nascitur ioseph tibi beniamin;
Beniamin quanq; moriaris ortu.
Rachel amo te.
Osculeris me labijs pudicis.
Brachijs sacris mea colla stringe.
Istud vt fiat tibi semp ixtens.
Rachel amo te.
Spiritus sanctus tibi multus vnus.
Dona virtutū retines beata.
Diligentes te satias in euum.
Rachel amo te. Finit.

Incipit tractatus

magri iohānis gersonis cancellarij pisien.
sup cantica canticor; ad fr̄es ordinis car
thusiensis editus apud lugdunū Anno do
mini. M. cccc. xxix.

Do te sacer ordo Carthusien.
qm amas me primū tuuz. et iō
primū. argumēto xpi. qz fecisti
in me misericōdiaz. Amoris qz mi
pbatio: opis ē exhibitio. Tricenariū nā
q post mortē meā indultū. pñ fieri placu
it puenire me viuēte. Oeditatus suz
mecum. siquā opis vicissitudinē. vacua
senect' mea posset asferre. Subijt mor anē
mū. petitiō vñe deuotiōis mō facta p non
nullos ex vobis. qñ vice oim. qñtin' super
cantica canticor; scriberet aliq qliscūq; stu
diositas mea. Inclinaui pñt' cor meum
assentire. qz amo te. Etenim amicoz vota
sunt filia. Uez post tota sūmis ingenijs
dictata sup eisdē canticis qd aut qle posset
addere paupracula null' vel tepide deuot
tiōis mee. diu satis i dubio fuit animus.
Tandē cōsilius i auxilio paiz vñaz recteui
nouū aliqd. aut saltē nouo mō scribere sub